

Megjelen minden második napon
kedd, csütörtök és szombat este.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Sátoralja-Ujhely, főter 9. szám.

Kéziratokat nem adunk vissza.

Apró hirdetéseknek minden garmond sző
4 fill., vastagabb betűkkel 8 fill.

Nyilttérben minden garmond sor 30 fill.

ZEMPLÉN

POLITIKAI HIRLAP.

ifj. Meczner Gyula
főszerkesztő.

dr. Szirmay István
felelős szerkesztő.

dr. Hám Sándor
főmunkatárs.

Előfizetési ára:

Egész évre 12 korona, félévre 6 kor
negyedévre 3 kor.
— Egyes szám ára 8 fillér. —

Hirdetési díj:

Hivatalos hirdetéseknek minden szó után
2 fill. Petit betűnél nagyobb, avagy disz-
betűkkel, vagy kerettel ellátott hirdetések
termérték szerint egy négyszög centim.
után 6 fill. — Állandó hirdetéseknek ár-
kedvezmény.

A megye bál előtt.

irta: Bíró Pál.

Budapest, január 5.

Ilyenkor Vizkereszt idején meg
nem ütközhetnék rajt, még a
nagy politika sem, hogy egy báli
dologgal ide kívánczok a ci-
ceró betűk közé. Hiszen divattá
vált, hogy farsang előtt vezér-
cikkben irjanak Carneval her-
ceg diadalmas és pajzán bevo-
nulásáról.

Am jöelöre megjegyzem, hogy
ezuttal nem ilyes elménckedésre
gondolok. Elfakult folyóiratokat
lapozgatván, a legkomolyabban
gondoltam arra, hogy Zemplén-
vármegye legujabb fényes bálja
előtt jó lesz megemlékezni régi
időkről: „nemes urleányok és
urfiak szerelmi versenyéről”, amint
ezt a nagyvenes és ötvenes esz-
tendő báli „regélő”-je írja.

Ki ne ösmerné a magyar his-
tóriának fénytől ragyogó lapjait,
amelyekben meg van örökítve,
hogy a „nemzeti aspirációk piros
rózsáit együtt ápolták a szere-
lem lilomszálaival.” Amikor a
megye bálok szépséges nagysz-
zonyai edzették izmossá a nem-
zet létfentartó reménykedését.

Azóta nagyot fordult az idők
kereke. És amikor nem volt már
szükség arra, hogy finom fehér
kezek szövögessék a politika
gúzsos fonálát, később is, mi-
ndenkor meg volt a megye bálok-
nak a nagyon is fontos társadalmi
jelentőségük.

Amikor a vármegyét egy
nagy politikusunk a nemzet véd-
bástyáinak nevezte el, ugyanak-
kor egy nagy költőnk a megye
bálokat a magyar társadalom
erősségének mondta. A magyar
zene, a magyar kedély, a ma-
gyar tánc, a magyar ruha és a
magyar asszony fényben ragyogó
arzenáljának.

Azóta is nagyot fordult az
idők kereke.

Ma már a magyar muzsika
mindjobban szorul kifelé a bálter-
mekből. Helyébe látgy angol üt-
mek után vágyakozunk. A kedély
is inkább kesernyés, mint magyar.
Elegáns és hideg. A táncrendek
pedig a legkozmpolitább vegyü-
lékben daskálkodnak. A pompázó
villamfény a fekete frakkok sötét
tonusán török meg, amelyhez gyö-
nyörű kerettel simul a franciásan
rizsporozott asszonyi vállak vakító
fehérsége. A tolettjük Chizek
vagy Ward és a jó Isten tudná
kimondani, még milyen cseh és
belga szobócég műterméből ke-
rült ki. És azóta, hogy Wenckheim
Béla báró a Lukácsfürdő platán-
jai alatt az első hódítást tette a

csárdással és szalonképessé lett
a legszebb magyar néptánc, azóta
bizony ez is kezd kikopni a ma-
gyar parkettekről.

Sokat lehetne még felsorolni
a magyar társadalmi életnek nem-
zeti sajátosságokat kivetkőztető
divatjairól.

De mielőtt erről tovább is
szólanánk, megjegyzem, hogy nagy
részben helyeslem a fejlődő di-
vatot. Helyeslem első sorban nem-
zeti szempontból. Mert nemzeti
szempontból is feltétlenül erő-
gyűjtésnek tartom, ha a szokások-
ban és divatban együtt haladunk
a nyugattal. A civilizációval. Be-
van az bizonyítva, a kulturhistória
tanítja, hogy az a nép, amely a
civilizációt fel tudja használni
ugy, hogy azzal nemzete számára
üdvös, kedves, hasznos intézmé-
nyeket, vagy szokásokat terem-
thet, az bizonyosságot nyújt az ere-
jéről, a fejlődésképeségéről és
bizalmat ébreszt a jövője iránt.
Elvégre kínai falat a nyugoti ci-
vilizáció nagy forgatagának köz-
vetlen szomszédságában nem lehet
felépíteni. Lám még China körül
is napról-napra hogyan omladozik.

Azt azonban határtalanul nagy
nemzeti veszteségnek tartom, ha
a civilizációt nemcsak felszívjuk,
nemcsak felhasználjuk, hanem
egyenesen *kicszerűljük* a nemzeti
szokásokkal, a nemzeti divat, a
nemzeti kultúra kínesei tárházá-
val.

Mindjárt megmondom azt is,
hogy miért említem mindezeket
Zemplénvármegye bálja előtt.

Örvendtes jelenség az, hogy
Zemplénvármegyében hatalmas
szárnyalással lendült föl a társa-
dalmi élet. A kulturális akciók
erős és céltudatos vezetése üdvös
működést fejt ki, hogy ez a tár-
sadműködés használra le-
gyen: a megyei közéletnek.

Nos, ennek a közéletnek hiva-
tása van. És ha egy megyei köz-
élet — amint erre a zemplén-
megyei predestinálva van —
méltóan képes hivatását betölteni,
igen sok üdvös dolgot cseleked-
het.

Ime nagy megyei bála készül-
nek, fényes stílusú bála, amint a
lapokból olvasom. Hát engedtes-
sék meg nekem, hogy én ez al-
kalommal mementoval élek és
amint hivatkoztam a régi megyei
bálok társadalmi jelentőségére,
most hivatkozom arra, hogy az
ujjonnan feltámasztott megyebá-
loknak, karöltve a Kazinczy Kör-
rel kulturális hivatást kell betöl-
teniük. És Zemplénmegye mos-
tani ereje erre képes is, bár az
nem könnyű dolog. És első lát-
szatra különösnek is tetszik.

A magyar táncokról és a ma-
gyar muzsikáról van szó.

Ugy tudom, hogy a Kazinczy-
kör igen szép működést fejt ki
muzsikális téren is. Nos, e fényes
megye-bál után következő első
ülését emlékeztetéssé téve prog-
ramjába vehetné, hogy kutatni
fog régi magyar táncok zenéje
után. És én azt gondolom, hogy
már a jövő évben tartandó me-
gye bálon a Kazinczy-kör egy
ilyen régi magyar tánc betanit-
tatásával (összeválogatva ehhez
a megye legjobb táncosnőit és
táncosait) országosan felkölthetné
maga iránt a méltó figyelmet és
divatba hozhatna egy régen el-
temetett magyar remeket. Miért
ne lehetne a megye bálok fé-
nyének feltámasztásával új életre
kelteni a magyar nemzeti szoká-
sokat, amelyek a civilizáció ke-
retében is kényelmesen elhelyez-
kedhetnek. Ezzel pedig a magyar
muzsika népszerűségét, erejét is
fejlesztőnk.

Meggyőződésem az, hogy akár
Borsod, Bereg, Abauj is követni
fogja ezt az új divatot. Mert hi-
szen minden modern társadalmi
akciónak titkos rugója, hogy di-
vatossá tudjunk tenni valamit.
Lám az Ocskay brigadéros, ho-
gyan hozta divatba a kuruc da-
lokat. Azelőtt csak avult írások-
ból olvastuk, hogy hogyan fuj a
szél Késmárk felől. Ma már a
tárogató bús hangja mellett me-
gint fujja a cigány — mint jó
régen.

Nem is ósdi keletű dátummal
tudjuk, hogy egy-egy megyebál
uri társasága hogyan tett szert
országos népszerűsége: a nép-
szokásokból átvett táncokkal. Hi-
res volt a Bácska a *Kufercos* tán-
cáról, Szeged — a *Kutya kopo-
gós*ról, a „csereháti nemes urfiak”
dobogós-unkról, Erdélyben az *in-
celkedő*-jükkkel. De ha nem is em-
litjük ezeket a speciális — egy
vidékhez kötött emlékeket — azt
tartom, hogy például a *palotás tánc*
felelevenítése egy megyebálon or-
szágos figyelmet és divatot is
kelthetne.

Hisz a régi időkben is, egyszer-
egyszer kiszorította a „modi”-ból
akár a palotást, akár a *lassu*
magyart, vagy a *fűzértáncot*, az
idegen *pavane*, vagy *menuett*, de
időnként mindig fel tudták ele-
veníteni és ébren tartani zené-
szeink figyelmét is a magyar
ütemű táncok muzsikája iránt.

Nem szabad ezeket a báliai
dolgokat könyvedén venni. A
magyar táncok teljes elhanyagolá-
sával nem nyerhetnek zene-
szerzőink sem kedvet, sem ins-
pirációt arra, hogy magyar tánc-

muzsikával foglalkozzanak. Ez
pedig nagy veszteség a magyar
kulturára. Ha tehát divatba ho-
zunk egyetlen régi magyar tán-
cot is: fellendítjük vele a magyar
kulturát.

És ki tudja? Ha a lengyel
mazurkából lett a lengyel nép
himnusa, nem képződhetnék-e
egy új magyar tánc-muzsikából az
a magyar király-himnusz, amelyet
mzsikusaink oly régóta keresnek,
hogy elhomályosítsák — Heydn
Gotterhaltját.

Már csak ezért az inspiráció-
ért is érdemes volna egy magyar
táncot újra divatba hozni.

Tisztviselő-telep Ujhelyben.

— január 5.

(5.) Szébb, okosabb idea régóta
nem került felszínre városunkban,
mint az, mit címül irtam jelen érte-
kezésemhez; s amely ideának meg-
valósításában olyan erélyes kezek
működnek, mint itt: remélhető, hogy
az ige mielőbb tetet is fog ölteni.

Nem kisbebb dologról van ugyanis
szó, mint arról, hogy 100, mondó *száz*
olyan új ház építtessék városunk egyik
kültelki részén, amely házak mind-
egyike, 3—5 szobából álló lakást fog-
lalva magában, egy-egy intelligens
családnak, egy-egy tisztviselőnek ad-
jon kellemes, kényelmes, nyugodt
otthont. Pavillon rendszerben felépült,
egy ideálisan szép kis városkát ké-
pezne e telep a tervek szerint, kö-
zéppontján a „tisztviselők fogyasztási
szövetkezetének áru csarnokával”,
közhasználatra szánt artézi kuttal,
egy miniatúr park közepén. Nyil
egyenesen egymást keresztező, szé-
pen fásított utcái, melyek — mint-
hogy a telep nem fog a város köz-
forgalmi részébe beesni, — mindany-
nyian egy-egy sétateret képeznének;
minden háznál 50—60 □ ölnyi ker-
tecske, (éppen elegendő egy néhány
szépen gondozható s díszfát is pótoló
gyümölcsfa-, virág- és konyhakert-
nek) a napi forgalom zajától mentes,
művelt emberek által lakott telep!
Hát ugyan lehet-e ennél szébb, oko-
sabb gondolat! Van-e valaki, hogy
ne óhajtaná azt, hogy bárcsak mi-
előbb gyönyörködhetnénk benne.

Budapest tisztviselő-telepe egy
külön szép város, ellátva a modern
kényelem minden kívánalmának meg-
felelő eszközökkel. Ami ott megvaló-
sítható, s in praxi fényesen bevált
dolog volt nagyban, vajjon nem le-
hetne-e nálunk is létesíthető kisebb
kiadásban. Dehogy nem! csak akarat
kell hozzá, még financiális nehézsé-
gekbe sem ütközik a dolog, mert egy
3—4 ezer forint értékű építkezést
kész örömmel financiroz az állami
tisztviselőnek bármely pénzintézet,
midőn tudja azt, hogy minden befek-
tetett fillér dúsán jövedelmező tőke
egy ilyen szervezettel, testülettel
szemben.

Merültek már fel kifogások, ag-
gályok és akadékoskodások e tervvel
szemben eddig is. Éppen az a célom,
hogy megfeleljek a kifogásokra, s
azok alaptalanságát kimutassam.

A telep távol esik a város kö-
zéppontján levő hivataloktól. Nem
áll. A régi ref. temető északi oldalán

levezető uton, amely folytatólag a telepen végig hasítható, ennek a legalsó részéről éppen 2 perc alatt lehet a főutcára, a Lázay ügyvéd háza elé fel gyalogolni. Innen a járdán, kényelmesen sétálva 12 perc alatt lehet az állampénztár, vagy a tanfelügyelőségi hivatalokhoz jutni, melyek tudvalevően a legtávolabb eső állami hivatalok. A kir. pénzügyigazgatóság, vagy a megyeházig csak 5, az ujonnan építendő törvényszéki palotáig csak 10 perc gyalog. Azt hiszem, hogy az egyfolytában 3-4 óra hosszágú ülő ember testi szervezetének ilyen séta még nem árt, sőt hátróztalan előnyös. És nézzük csak ma, néhány, sőt talán sok tisztviselőnk hol lakik, a hivatalos helyiségtől mily távolban? A kir. pénzügyigazgató közel fél órát gyalogol, pedig kapna ám lakást közelebb is. A hecskén, május kútnál, vasút mellett, pázsiton, hány és hány tisztviselő lakik. És egyikük sem keni Elza-fluidal a talpát a gyalogolás miatt.

Hátrány tehát nincs, de hogy előny van, azt azonnal bebizonyítom. A tisztviselő szellemileg kifáradtan, nyugalmat óhajtva tér családjához. Hol találja ezt meg, ha nem olyan „eldugott” helyen, hol a merkantilizmus nem érvényesül, amely kocsi zöreje, forgalmas közlekedés által nem zavartatik esendjében. Ez kell a fáradt léleknek, itt üdül fel, nem a bérkaszárnnyák szűk szobáiban, keskeny és magas falakkal körül zárt udvarain. Ide, az ő tuskulumába nem hat el a világ zaja; pláne a terep oly fenségesen szép fekvésű, hogy a lehető legszebb kilátás nyílik onnét a nyugat felől meredező hegyekre, s az itt kezdődő, dél- és délkeletnek nyúló rónára. Szébb, nyugalmasabb helyet választva sem lehetne találni. Ha a városba akar kimenni, két perc alatt bent van, 5 perc alatt a vasuti állomáson.

2. Az új helyi házak értéke ilyen tömeges építkezés által leszáll, a tisztviselő-lakók kivonulnak, a házi urak jövedelme eszik. Nem igaz. Én is háztulajdonos vagyok s lakóim mind állami tisztviselők. De nemcsak hogy nem féltem házamat az érték, vagy jövedelmezőség esikkenésétől, sőt éppen ennek az ellenkezőjét látom az eszme megvalósulása esetén. Mert milyen házak maradnak üresen, ha maradnak üresen, ha 100 hivatalnok-család a saját otthonába vonul? 2-3 szobás lakások, melyeknek egy-egy szobája 6-8 m² méter területű, s melyért a házi urak 200-350 forintot vettek be lakbér címén. A kisebb existenciákat pedig 60-80 forint házbér mellett olyan putrikban nyomorgatták, hogy el sem hinné az ember, ha ön-maga nem látja, milyen istentől-embertől elátkozott „lakás”-nak csúfoló odúk vannak még városunkban „udvari lakás” címen ma is. Maradjanak ezek üresen, kapjon a kisebb ember is 80-100 forintért emberhez illő lakást. Az az érvágás, ami itt éri egy pár háztulajdonos zsebet, bőven megterül a közegészségügy, az általános haladás számláján.

És ugyan ki merné azt mondani, hogy egy várcst az anyagi tönk fenyegetett, vagy ért az által, hogy 100 új házat építettek fel benne? Hiszen ez elv alapján Újhelyt már régen újra utótták volna, mert itt 10 év óta közel 7-800 új épület emeltetett, s ma az új helyi polgár dicsekszik városának előhaladásával. Vagy úgy gondolkozik némely atyámfia, hogy a eszmadia vagy kőműves építhet, az urak pedig béreljék ki, — de a hivatalnok ne építsen, neki ne adassék meg az, hogy saját otthonnal bírjon, hanem tőrje birka módra a stájerolást? Ugyan ne izéljenek kérem!

15 évi adó mentesség után lesz a városnak olyan adó alanya ez új telepen, hogy néhány 1/10-keles leszállítja a községi adót. 3 év előtt 100 gyárista ment innét Debrecenbe, és egyetlen háztulajdonos sem akasz-

totta fel magát, — most sem fogja. Az pedig: ha a rongy putrik üresen maradnak, és az újabb lakások valamivel olcsóbbak lesznek, még nem jelent halálos veszedelmet. De meg azt is tessék figyelembe venni, hogy napról-napra többen vagyunk, városunk lakossága erősen szaporodik, új épületek ezután is fognak emeltetni, s mégsem marad üresen egy sem. A feltett kifogás tehát csak olyan, mint az egyszeri eszmadiaé, aki arra kérte az Istent, engedné neki megérni, hogy egyszer csak ő maga legyen a vásártéren. Meg is érte szegény, de nem volt benne öröme.

A fogyasztási szövetkezet ügyéről majd más alkalommal szölok. Addig is üdvözlöm e szép eszme fáradhatlan bajnokait, s különösen Gál Lajos urnak, a munkások előmunkásának kívánok szép ideájának mielőbbi megvalósíthatásához sok szerencsét!

VÁRMEGYE ÉS VÁROS.

(A vármegyei számvevőség, mint köztudomású 1903. év jan. hó 1-ével szintén gazdát cserélt. Mult számunkban referáltunk arról is, hogy a legutóbb 1902. évi dec. hó 29-én és 30-án együtt volt vármegyei közgyűléstől vettek búcsút Dongó Gy. Géza főszámvevő és alszámvevő tisztársai a következő levéllel:

Méltóságos gróf főispán ur!
Tekintetes törvényhatósági közgyűlés! A vármegyei, járások és községek számtartását egységes alapokra rendező 1903. évi III. t.-c. végrehajtása pár nap múlva megszünteti azt a tevékenységi ügykört, amit a vármegyei szervezetébe az 1902. évi V. t.-c. iktatott be, t. i. a számvevői hivatalat.

Az idők rendje úgy hozta magával, hogy ennek a 300 esztendősi ügykörnek mi négyen — a T. vármegyei számvevőségének mély tisztelettel alulírott tagjai — legyünk az elparentálói, akik szívvel-lelkel T. Zemplénvármegyei tisztikarához tartozunk még, de mint személyzet új esztendőttől kezdve már az állami tisztviselők osztályába számíttatunk.

Elmerengő érzésekkel állunk az ősi székház közepében. Volt édes gazdánktól, a mi nemes vármegyéinktől, ugyszintén felejthetetlenül kedves tisztársainktól fájó szívvel búcsuzunk.

Isten áldja hozzánk való jószágunkért mindnyájokat:

a méltóságos gróf főispán urat, ki az időnek rövidsége miatt bár hivatali ügykörünkben bennünket még tüzetesebben meg nem ösmerehetett, de mi őt jól ösmervén, iránta ragaszkodó tisztelettel viseltettünk és fogunk is viseltetni;

Isten áldja a törvényhatósági bizottságnak minden tagját is, kik hathatós erkölcsi pártfogásukkal és anyagi támogatásukkal szerzői és előmozdítói voltak annak a megnyugtató állapotnak, hogy Zemplénvármegyében a tisztviselő, minde- nika a maga számvetése szerint, remélhesse a megélhetést;

és Isten áldja az ősi székház szolgálatában továbbra is megmaradó tisztársainkat, kiknek azt kívánjuk, hogy ők soha se érezzék szíveikben azt a fájdalmat, amit ébreszt és ébren tart a mi szíveinkben az ősi házból való kiköltözésnek további halasztást nem tűrő kényszere.

Amit fölük, volt tisztársainktól — velük egy hivatali családot formálva — tanultunk meg, t. i. rajongón szeretni a közös édes apát, T. Zemplénvármegyét és gyermeki szerető szívvel osztozni mindenkor az ő bánatában, örömeiben: ezt a nemes kötelező érzést, mint talizmánt, visszük magunkkal elidegeníthetetlen drága örökségül.

Csak egy kérésünk van a búcsuzás percében: hogy netalán való fogyatkozásainkért legyenek irántunk elnézők — és az, hogy: szíveikben a rokonérzés melege a mi irányunkban ne fogyatkozzék meg soha!

Még egyszer kívánjuk:
Isten áldja mindnyájokat minden jóval bőven!

A vármegyei közgyűlése — mint az arról szóló jegyzőkönyvből olvasunk — a szívből jött és szívhez szóló búcsulevélre azzal felelt, hogy a vármegyei számvevőség minden egyes tagjának fáradhatatlan munkásságukért teljes elismerését és köszönetét fejezte ki; a jövőben működésükhöz szerencsét, boldogságot és megelégedést kíván. Ugy legyen!

(Közigazgatás egyszerűsítése. A belügyminiszter megküldötte a közigazgatási hatóságoknak az egyszerűsített közigazgatás ügyviteli szabályzatát. Takaros kis summa paragrafusai van az új szabályzatnak s a meddig ez verébe nem megy az utolsó tisztviselőnek is, addig bizony csodálatosan sokszerű lesz az egyszerűsített igazgatás.

(Az új járási számvevőségek. A közigazgatás egyszerűsítésének első részlete a vármegyei számvevőségeknek a kir. pénzügyigazgatóságokhoz való beosztása egyszersmind a szolgabírói járásokhoz járási számvevőségek szervezése. Az 1903. évi állami költségvetésben már 143 járási számvevői állás illetményét vették fel s 1903. július 1-től kezdve 15 vármegyében rendszeresítik a járási számvevői állásokat. E megyék: Bácsbodrog, Bihar, Baranya, Békés, Bereg, Hajdu, Heves, Maramaros, Marostorda, Nyitra, Pest-Pilis-Solt-Kis-Kun, Szatmár, Torontál és Vasvármegye. Zemplénvármegye tehát még ez év folyamán járási számvevőség nélkül adminisztrál, a mi bizony nagy megerőltetésbe kerül a különben is agyonterhelt szolgabírói hivataloknak.

HIREK.

fi t. olvasóközönséghez.

Az évforduló alkalmából tisztelettel felkérjük olvasóinkat, hogy előfizetéseiket megújítani sziveskedjenek.

A „Zemplén” programjáról, irányáról nyilatkozni ez uttal feleslegesnek tartjuk. Napról-napra tapasztaljuk, hogy vármegyénk közönségének érdeklődése, bizalma egyre fokozódik a mi lapunk iránt. Ebből a jelenségből arra következtetünk, hogy lapunknak sikerült a közvéleménynek hű és becsületes tolmácsává válni. Nem ösmerünk megtisztelőbb feladatot, minthogy erre az érdeklődésre ezután is rászolgáljunk, a tanúsított bizalmat továbbra is kiérdemeljük. Ugyanezért továbbra is szókimondó harcosai kívánunk lenni az igazságnak és vármegyénk közérdekeinek. De csakis ennek. Személyes ambíciók, magánérdekek kedvéért soha egy szót le nem írunk, de mindenkiről mindent megírunk, ami a közérdekre tartozik.

A „Zemplén” szerkesztősége.

1903. év január hó 1-én új előfizetést nyitunk lapunkra.

ZEMPLEN

politikai hírlap

megjelen minden második napon és pedig:

kedden, csütörtökön és szombaton este megelőzve minden más megyei lapot közöl pontosan és kimerítően vármegyei, városi, községi ügyeket.

Hirrovatában, törvényszéki, közgazdasági, ipar és kereskedelmi rovataiban a tudósítók egész legiója mindenről pontosan, gyorsan és hűen tudósítja.

Irodalmi, tanügyi és színházi közleményeit kiünő belső dolgozóztársai látják el.

Előfizetési árak:

Egész évre	—	—	—	12 kor.
Fél évre	—	—	—	6
Negyed évre	—	—	—	3

Egyes szám ára 8 fillér.

Kérjük lapunk mindazon igen tisztelt előfizetőit, kiknek előfizetése lejárt, továbbá mindazokat, kik lapunk előfizetési árával hátrálékban vannak, hogy úgy az előfizetési összegeket, valamint a hátrálékokat is beküldeni méltóztassanak.

Tisztelettel:
a Kiadóhivatal.

— **Lelkészi kinevezés.** Ormányi Bacskay Antal cékei gör. kath. lelkész szentszéki ülnökké kinevezetett.

— **Kántortanítói kinevezés.** Kilb Sándor okl. kántor Töke-Terebesre helyettes gör. kath. kántorrá nevezetett ki.

— **Áthelyezések.** Vay Mátyás szerencsi róm. kath. segédlelkész Sátoraljuhelybe és Szepesi Gyula szikszói róm. kath. segédlelkész Szerencsre áthelyeztetett.

— **Hymen-hír.** Szemere Dezső, helybeli kir. törvényszéki jegyző eljegyezte Jeney Margitot, Jeney József sárosvármegyei földbirtokos leányát.

— **Eljegyzés.** Petrik Albert műépítész, lapunk dolgozóztársa Budapestről eljegyezte Szilvássy Flóra kisasszonyt Bajsárol.

— **Halálozások.** A zemplénvármegyei ev. ref. lelkészi karnak egyik érdemes tagja dől ki f. hó 5-én az élk sorából. Az érdemes lelkész halálása nemcsak rokonai és ismerősei körében, de megészerte mély részvétet keltett. Halálának oka részint az a nagy csapás is volt, amely őt fia váratlan elhunytával érte. — A család a következő gyászjelentést bocsátotta ki: Alulírottak fájdalommal telt szívvel jelentjük a forrón szeretett gyermek, férj, atya és testvér nagytiszteletű Ujj István ladmóczy ev. ref. lelkész, h. esperes, tanügyi biz. elnöknek, élete 57-ik, boldog házasságának 29-ik évében f. hó 5-én d. e. 12 órakor Ladmóczyon történt gyászos elhunytát. A megboldogult hült tetemei f. hó 7-én d. u. 2 órakor fognak a ladmóczyi sirkertben az ev. ref. egyház szertartása szerint örök nyugalomra tételni. Áldás és béke lebegjen porai felett! Ladmóczy, 1903. január 5-én. Özv. Ujj Györgyné sz. Persenszky Terézia, édes anyja. Özv. Ujj Istvánné sz. Antal Borbála, neje. Anna, Mária, Boró, Jolánka, György, gyermekei. Szombathy Antalné sz. Antal Erzsébet nejeinek testvére, gyermekeivel. János, György, Katalin, testvérei, gyermekeivel. — **Buthy Lajos** Borsodvármegye főjegyzője, a „Borsodmegyei Lapok” társtulajdonosa és sok éven át szerkesztője és jeles tollu belső munkatársa folyó hó 3-án este fél 9 órakor hirtelen elhunyt.

— **Új évi gratulációk megváltása** címén dr. Thomán Dávid (Ungvár)

2 koronát küldött be hozzánk, mely összeget még múlt év dec. 9-én megjelent számunkban nyugtáztunk is, azonban a lapunk utján gratulálók névsorából tévedésből kimaradt. Ezek szerint tehát a gratulálókhoz csatoloznak még dr. Thomán Dávid (Ungvár) és legutóbb Psépy Zoltán (Nagy-Mihály). Gyűjtésünk eredménye pedig összesen 60 korona, mely összeget átszolgáltattuk a sátoraljaujhelyi árvaház pénztárnokának, kinek elismervényét ide iktatjuk: Nyugta! 60 K., azaz hatvan koronáról, mely összeget mint az új évi gratulációk megváltásából begyűlt adományt a Zemplén t. kiadóhivatalától köszönetem nyilvánítása mellett átvetttem. Sátoraljaujhely, 1903. jan. 6. Vass József, a sátoraljaujhelyi árvaház pénztárnoka.

Jótekonycélú alapítvány. A sátoraljaujhelyi gyógyszerészek ez idén is százötven koronával gyarapították az új évi ajándékokat megváltó jótekonycélú alapítványukat s így az alapítvány ez időszerint 645 korona 69 fillért tesz ki.

A városi színházban folyó évi február hó 14-én tartandó, tánemulatsággal egybekötött hangverseny programja a következő: I. Férfiak Erkel „Bánk-bán” operájából. II. „Katonásán” vigjáték dr. Andreánszky Jenőttől. Előadják Szép Ilonka, Szmik Margit urhölgyek és Kérészy Gyula, Chotvách-Herényi József, Szeszlér Ödön és Novák Gyula urak. III. F. Paolo Josti: „Vorrir morike” dal, éneklő Spotkovszky Károlyné uró, zongorán kíséri Szép Ilonka k. a. IV. Trio. 2 hegedű és zongora. Előadják Dauscher Miklós, Fischer Géza és Háner János urak. V. „A sánta doktor,” monolog Sipulusztól, előadja Novák Gyula ur. VI. Schubert: „Az utmutató.” Schuman: „Való-ez, lehet-e vajjon?” Bariton soló. Éneklő Szmik Gábor ur, zongorán kíséri Háner János ur. VII. Suppe F. „Pigne Dome”, zongorán előadják Szép Ilonka k. a. és Szmik Gizella k. a. Páholyjegyek előjegyezhetők Ligeti Bertalan ur borkereskedésénél.

Tűz. Tegnap este fél 8 óraker ismét tűz volt. Ozveggy Perlmann Jakabné és Grünberger József izr. metsző közös tulajdonát képező, a Rózsa-utca sarkán, a villanygyár közelében épült háza gyúlt ki és fedele néhány perc alatt elégett. A tüzet, bár a szomszéd épületek nagy veszedelemben forogtak, sikerült minden további következmény nélkül lokalizálni. A tűz keletkezésének okát nem tudják. Az épület fedele biztosítva volt.

Farsang. Az új év beköszöntével ránk virrad a farsang is, amely ez idén jóval hosszabb lesz, mint volt tavaly. A múlt évben 36 napig tartott a farsang, míg az idén 50 napig tart Karnevál herceg uralkodása. A farsangi mulatságok szezonja így hát sokáig tart, nem kis öröme a fiatal asszonyoknak és szép lányoknak.

Öngyilkosság. Tegnapelőtt este egy fiatal ember vett szállást a „Magyar király” szálló 2-ik számú szobájában. A szoba árát ki is fizette s azután magára esukta az ajtót és aludni tért. Másnap délután, mikor a szállodai személyzetnek feltűnt a fiatal ember hosszú alvása, rendőrt hívtak és jelenlétében felnyitották a 2-es számú szoba ajtaját. Váratlan meglepetés érte a belépőket. A fiatal ember mozdulatlanul feküdt ágyán kezében görcsösen szorítva egy kis buldog revolvert. Kis vártatva megjelent a helyszínen Pillissy Béla rendőrcapitány és Dr. Stern Ármán városi orvos is, akik a szállóbeliek vallomása után konstatálták, hogy a fiatal ember az éj folyamán öngyilkos lett. Forgópisztolyával, melynek hat golyójából egy hiányzott, szíven lötte magát. A durranást a szállóban senki sem hallotta. Az öngyilkos fiatal ember személyazonosságának megállapítására kalapja és gallérja vezetett. A kalapot Landmann Adolfnál vette, aki visszaemlékezett a kalap vevőjére. A gallérban pedig elmosódott W. Z.

betűk láthatók, amelyekből kétséget kizárólag megállapították, hogy az öngyilkos fiatal ember Wisinszky Zsigmond, a ki Ujhelyben Grosse Gyula szőlőbirtokosnál volt pincemester. Az öngyilkos hulláját a szállóból kivitték a köztemető halottaskamrájába, ahonnan eltemetik. Öngyilkosságának oka ismeretlen.

Talált hulla. A csendőrség Gencs és Szerenes között egy két éves gyermek hulláját találta meg az országúton. A hullán erőszak nyomai láthatók s alapos a gyanu, hogy egy komédiás trupp büne az elhagyott gyermek halála. A bűnügy felderítése végett az intézkedéseket megtették.

Az új ezresbankok. Az új ezresbankok irodalma eddig csonka volt. Akiknek még nem volt szerencsésük az új és fölötté „értékes” műremekhez, eddig azzal sem vigasztalhatták magukat, hogy ha a gyereket nem is, de legalább az apját ismerik, míg ma egy félhivatalos meg nem írta a bankok készítőinek a nevét. A figurális és díszítő részek eredeti terveit és részletrajzait Lefler Henrik bécsi akadémiai festő készítette Urbán József műépítő közreműködésével, a metszet pedig Schirnböck Ferdinánd akadémiai rézmetsző műve, ugyanazé, aki az ötvenes és százas bankokat metszette részbe. Az ezres készítői tehát mind németek. A magyar művészet e mellőzésénél egyetlen vigaszunk abban a reményben, helyesebben csak óhajban rejlik, hogy ha már az osztrákoké a művek megalkotásának dicsősége, legalább a miénk legyenek a — bankok.

A gyártelepi dal-, zene- és önképzőkör f. évi január hó 19-én délután 2 óraker tartja évi rendes közgyűlést, melyre a kör tagjait tisztelettel meghívja az elnökség.

Szerencsétlenség. Butka József háziszolga megadta a saját gondatlanságának az árát: A nagymihályi tanyáról egy kukoricamorzsológépet akart beszállítani a községbe. A nagy gépet előbb valami fuvaron kellett elhelyezni. Eközben Butka valahogy elcsuszott s a gép alá került, de oly szerencsétlenül, hogy súlyos zúzódási sebeket szenvedett. A szerencsétlenül járt szolgát kórházba szállították.

Farsangi krónika.

Január 10-én: a zempléni vármegyei bál a vármegyeháza összes termében.

Január 11-én: a helybeli eszmadia-ifjúság jótekonycélú táncestélye a városi színházban.

Január 17-én: a sátoraljaujhelyi függetlenségi kör tánemulatsága a városi színházban.

Január 24-én: a reformátusok Dókus Gyula főgondnok fővédősége alatt hangversenyyel egybekötött tánemulatságot rendeznek a városi színházban.

Január 31-én: A sátoraljaujhelyi izr. öngyűlés hangversenyyel egybekötött bálja a városi színházban.

Február 1-én: a helybeli általános ipartestület bálja a városi színházban.

Február 2-án: bohém-est a városi színházban.

Február 7-én: az ág. ev. egyház templomának orgonája javára rendezendő hangverseny a városi színházban.

Február 8-án: a sátoraljaujhelyi katolikus olvasókör jótekonycélú tánemulatsága a városi színházban.

Február 21-én: a városi kaszinó bálja a városi színházban.

Hölgyek öröme! Ezekre menő elismerő levél bizonyítja, hogy a legjobb szer a szépség ápolására az általam készített hires Dr. Lehman-féle arckenőcs. Egy tégely ára 1 korona, hozzávaló szappan 80 fillér. Poudre 1 doboz 1 korona. Csak nevem és arcképpel ellátott tégelyt kérjünk és fogadjunk el! Kérem egy próbarendelmenyt tenni. Gyarmati Emil városi gyógyszerésztára a Szent-Háromság-hoz Baján. Viszonteladók nagy kedvezményben részesülnek.

IRODALOM.

„Páros csillag.”

Zeng a nóta, vígan vannak,
Ketten ülnek csak hallgatag,
Szótlan, némán összenéznek,
Ők megértik a beszédet,
A hegedű úgy sir — zokog:
„Mért nem lehetünk boldogok?”
Bus az ifju, sóhajt a lány;
„Páros csillag, az ég alján!”

Hej, sok idő mult azóta, . . .
Az ő sorsuk ez a nóta, . . .
Szól az ifju: „Fényes csillag,
„Hát elérni soh'sem bírlak?!”
Hej, de régen kíséretlek!”
— Szeme könnyes, hangja reszket, —
S el sem éri, . . . soha talán:
„Egyik fényes, másik halvány!”
Körmei Sándor.

„Nefejejtsek” címen adja ki a napokban egy fiatal poéta a lapokban elszórtan megjelent verseit. Körmei Sándornak hívják a verses mű szerzőjét, ki több fővárosi és vidéki lapnak szorgalmas munkatársa. Aki szép költeményekben gyönyörködni tud, aki zamatos magyarsággal megirt, gördülékény nyelvezetű, csengő-bongó versecskéket olvasásában élvezetet talál és aki a magasabb irodalmi és esztétikai színvonalon álló könyvet kedveli, az szerezzze meg magának e gyönyörű kis művecskét is, melynek előfizetési ára a szerzőnél Körmeden (Vas m.) csak egy korona. A kötetből mai számunk Irodalom rovatában közlünk egyet mutatónak.

A „Vasárnapi Ujság” december 28-iki száma 30 képpel és színyomatu díszes képmelléklettel jelent meg. Mikszáth Kálmán a Vasárnapi Ujság főmunkatársa befejezte e számban a sipsi-ricza című egykötetre terjedő nagyobb elbeszélését s emellett be van fejezve Mark Twain a hazugság című új elbeszélése is. A szám további tartalma: »Az új hadügyminiszter» (Pitreich Henrik altábornagy arcképpel). — »Krisztus megkeresztelése» Markó Károly festménye (szines képmelléklet). — »Kisfaludy Sandor egy ismeretlen levele» Takáts Sándortól. — »Venezuela» (képekkel) Cholnoky Jenőttől. — »A villa» a hóban» (Goró Lajos rajzával). — »Eljegyzés a pozsonyi főhercegi udvarnál» (képekkel). — »Kerégyártó Árpád» (arcképpel). — »Jókai Károly» (arcképpel). — »Párisi képek a nagy forradalom idejéből» (képekkel egykoru festmények után). — »Surított táplálékok» (képekkel). — »Divatlevél» (képekkel). — »Családi vizslya a szász uralkodó házában» (a szász trónörökös arcképpel). — Irodalom és művészet. Közintézetek és Egyletek. Sakkjáték. Képtalány. Egyveleg stb. rendes heti rovatok. A »Vasárnapi Ujság» előfizetési ára negyedévre négy korona, »Politikai Ujdonságok»-kal és »Világkrónika»-val együtt hat korona. Megrendelhető a Franklin-Társulat kiadóhivatalában (Budapest, IV., ker. Egyetem-utca 4. sz.) Ugyanítt megrendelhető a »Képes Néplap» legolcsóbb újság a magyar nép számára, félévre 2 korona 40 fillér.

Szülőknek. Rendeljük meg kis gyermekeiknek az Én Ujságom-at. Ennél kedvesebb, jobb és cseleszebb karácsonyi, vagy újévi ajándékot nem adhatnak neki. A gyermeklélek minden óhajjának, minden vágyának megfelel. Szép mesét, elbeszélést, csengő-bongó versikéket, tréfákat, rejtvényeket, szébbnél-szebb képeket, mindent talál benne. Pósa bácsi, a szerkesztő az ő szerető szívének egész melegét, magyar lelkének egész lángoló hazafiságát, belelehelte ebbe az újságba. Előfizetési ára negyedévre 2 korona. Mutatványszámot kívánságára készséggel küld a kiadóhivatal: Singer és Wolfner Andrásy-ut 10. szám.

Az Új Idők irodalmi pályázata. Az Új idők az 1903-iki évfolyamot jelentékeny irodalmi eseményekkel kezd:

pályázatot hirdet eredeti regényre és eredeti elbeszélésre. A legjobb regény jutalma kétezer korona, a legjobb elbeszélésé ötszáz korona. Herczeg Ferencz hetilapja e szokatlanul nagy jutalomösszegekkel bizonyára elérte célját: a legkitünőbb magyar tehetségek érvényre juttatását. Nem lehetetlen, hogy a pályázat új, eddig ismeretlen talentumot visz a nyilvánosság elé. A pályázat éppúgy érdekli a magyar írókat, mint az Új Idők olvasóközönségét, amely már megszokta, hogy e lap gyűjtőhelye a hazai szépirodalom legjobb alkotásainak. A pályázatok feltevéleit az Új Idők új évi száma közli.

„Az elhervadt rózsabimbó és a méh” a címe Freed A. Hubbs angol zenészerző rendkívül bájos dalának, melyet a Fővárosi orpheum-ban hetek óta óriási tetszés mellett énekel egy berlini művész. Ára 2 kor. — »Az érett lány» discret szövege Bertha Imrétől, bájos fülbemászó zenéje Huber Sándortól, melyet Révész Ilona a »Tarka szinpad» »Párbaj bohozatában» naponta énekel. 1 K. 50 fillér. — Steinhart Géza a hírneves fővárosi favorit dalkomikus legnépszerűbb kupléja az »Az már nagy baj». Ára 1 K. 20 fillér, végül Huber Sándor »Tarka szinpad» indulója összeállítva a budapesti orpheumok legnépszerűbb kuplé és dalujdonságainak dallamaiból. Ára 1 K. 50 fillér. — Mind a négy mű a fővárosi közönségnek naponta köztetés közt előadott kedvenc dalait tartalmazza — s így csak hasznos szolgálatot teszünk közönségünknek — úgy a küszöbön álló farsangi mulatságok, joutok, s hangversenyeket rendező bizottságoknak, ha figyelmeztetjük arra, hogy ezen mindenütt nagy hatással előadható dalosműveket műsorukról hiányozni ne engedjék. Megrendelhetők ezek a kiadó Klökner Ede (Zenélő Magyarország) zenemű kiadóhivatalában, Budapest VIII József-körút 22/24, a honnan a legújabb zeneműujdonságokat közlő zenemű-kotta folyóirat a »Zenélő Magyarország»-ból minden jelentkezőnek ingyen és bérmentve megküldetik.

KÖZGAZDASÁG.

* **Vetőmagvak.** (Mauthner Ödön tudósítása.) Löheremag. (Vöröshere.) Amerikából állandó, igen szilárd irányzatot jelentenek, mely különben nem maradt volna hatás nélkül az európai árjegyzésekre, ha a karácsonyi és újévi ünnepek közebe nem esnek, a mikor mint rendszeren a vételkedv igen gyenge, miért is az üzlet nem bontakozott ki a kellő élénkséggel. A termelő országokban mindazok, kik löheremag felett rendelkeznek, magasabb követelésekkel állnak ugyan elő, de a szilárd irányzat daczára sem fizették meg a kívánt árat, mely körülmény arra enged következtetni, hogy a kiskereskedők első szükségletüket jelenleg már fedették. **Lucernamag.** Az üzlet belföldi áruban hagyatkozó árak mellett és igen szűk keretben mozog, mert az olasz lucerna sokkal tisztább és ezért magasabb árt lehet érte fizetni. Fehérhère. Az árak hanyatlottak egy kissé. Timótfü. Amerikából emelkedő irányzatot jelentenek. Takarmányrépamag. Az összes jelentések szerint a termés mennyiségileg igen jó volt, de a minőséget illetőleg ez idén majd nagyon kell vigyázni a szükséglet beszerzésénél, mert a korai fagyok miatt a mag nem fejlődhetett ki kellőképen, miáltal a csiraképeség szenvedett. Muhar és búkkönymag. A kínálat oly élénk, hogy sokkal jobbnak látszik az utolsó termés, mint az 1901-iki. Baltaczim változatlan. **Jegyzések nyersáruért 50 kgkint Budapestén:** Vöröshere 62—74, Lucerna 52—54, Muhar 9¹/₂—10¹/₂, Baltaczim 12¹/₂—13¹/₂, Búkköny 7—7¹/₂ korona.

A SZERKESZTŐSÉG ÜZENETE.

M. J. Tokaj. Mai számban irtunk róla. D. A. Budapest. Nemsokára jönni fog. S—n. Nem biztathatjuk. Nagyon kezdtek legesek.
Nem közölhető. Dalok I. II. III.

Kiadótulajdonos **Ehler Gyula.**

